

Bij onze aankomst in Cebu hebben we eerst een hoeveelheid geld van de bank gehaald en een lokale telefoonkaart geregeld. De volgende morgen zijn we vroeg naar de haven gegaan om met de Supercat naar Ormoc te gaan. Hier is ook Deborah Viovicente, een verpleegkundige uit Casili-On die vroeger al met ons gewerkt is, meegegaan. Het contact was via Facebook weer geregeld nog voor we vertrokken waren. Bij aankomst in Ormoc was het flink slikken toen we daar de puin hoop en chaos zagen. We hadden ook via Facebook geregeld dat onze vorige leider in Sambulawan pastor June Ugsang, bij aankomst klaar zou staan om direct door te rijden naar Palompon. Maar voordat we daar naar toe op reis gingen, hebben eerst nog even gekeken in ons hotel, dat gesloten was wegens stormschade, en werden we verwelkomd door de directrice en baliemedewerkers, want ondanks alle gebreken zouden ze op deze dag toch open gaan. Wij blij, maar dat was van korte duur want we moesten door het puin naar binnen en er was geen elektra, geen internet en vaak geen telefoonverbinding. En dan naar verdieping 4 met de trap. Koffers uitgepakt en toen door naar Sambulawan. De rit er naar toe werd weinig gesproken maar met de minuut kregen we door dat hier een gigantische ramp heeft plaatsgevonden en dat het niet een twee drie opgelost zal worden. Er wordt nu wel aan alle kanten van de wereld ingesprongen maar is dit over 6 jaar nog zo? Want we reden door een verlaten slagveld en er staat nog maar 20% van de kokospalmen overeind en die zijn ook beschadigd. Nieuwe palmen doen er zeven jaar over voordat die volledig vrucht geven. Daken van huizen waren merendeels beschadigd of verdwenen, de wanden uit gebouwen geblazen, en ook huizen helemaal weg. We kunnen zo wel een poos door gaan. Gelukkig was de weg naar Sambulawan goed berijdbaar en de bruggen zijn ook in een goede conditie. In Sambulawan was onze heuvel geknipt en geschoren; dus kaal en in de nabije toekomst rijp voor grondverschuivingen. Verder was in het gebouw buiten het dak weinig schade, maar er waren toch wel dakspanten verwrongen en of omgebogen. Op onze tocht door het dorp viel ons op dat de mensen ondanks alle ellende niet triest waren maar eerder blij, want ze leefden nog. Bij de school aangekomen zagen we dat geen enkel gebouw meer bruikbaar was en bij een eerste rondgang zagen we dat hier de kinderen wel een paar jaar vakantie konden nemen.

Ook kwamen er door bedelende kinderen achter dat het met voeding slecht gesteld was. We werden ook aangesproken door de nieuwe Baranqua captain (de dorpsoudste) een vrouw, Tessie Mayot, die vroeg of wij konden helpen. In het gesprek wat hierop volgde zijn we er achter gekomen dat na de storm er op het platteland, maar naar later bleek ook in de steden, een groot voedseltekort was opgetreden. En werd er gelachen toen wij zeiden dat er helikopters en vliegtuigen eten uitstrooiden. De enige helikopters die zij gezien hadden vlogen hoog over met reporters. Op mijn zeggen dat er in Casili-On al hulppakketten waren uitgereikt werd het volgende gezegd: de baranqua captain van Cassili-On heeft de zelfde politieke kleur als de burgermeester van Villaba en die van ons heeft een andere kleur. IN de Filippijnen verklaart dat een hoop.

En voor een buitenlander is er één ding wat hij niet moet doen en dat is bemoeien met politiek.

Maar dat lost niets op en er was al dagen geen eten geweest voor de bevolking.

Daarop hebben we geregeld dat zolang de overheid in gebreke blijft, wij één maaltijd per week voor de gehele bevolking van Sambulawan beschikbaar stellen. Dat houdt in 200 kilo rijst per week. June zal zorgen dat het er komt.

Daarna hebben onze eigen hellingen beter bekeken en afgesproken dat er zo vlug mogelijk nieuwe palmen geplant worden. June zou dat in Visca bij de landbouwhogeschool navragen.

De gesteldheid van de kinderen was begrijpelijkerwijs niet optimaal. Dus is dat met Deborah besproken en zij zal voorlopig het voedselprogramma weer opzetten, dit wel in samenwerking met Tessie, de barangay captain. Ook de groentetuin die er hopeloos bij lag, de planten waren zo door de storm uit de grond gerukt, moet gelijk aangepakt worden. Zover Sambulawan. Na deze domper zijn we eerst naar Palompon gegaan en hebben een gesprek gehad met Carlito Paloma. Hier is het ook hetzelfde verhaal maar daar heeft de bevolking niet over kunnen gaan tot plunderingen. Maar onze Secretaris was in het geheel nogal onder de indruk van alles zodat hij eigenlijk nog niet normaal kon functioneren. Voor onze stichting en PAKAIN is dat gevaarlijk want hij is de spil in het communiceren van de mensen daar met ons in Nederland. Daarna door naar het Palompon Hospitaal. Daar was het een drukte van belang maar alles stond helemaal vol met bedden we konden er met moeite doorheen en iedereen moest zijn verhaal kwijt en moesten de vrienden omhelsd worden. Dus duurde het even voor dat ik bij de Directie binnen was. Gelijk viel op dat hier een geoliede machine liep met een hardwerkende ploeg. Spoedig Fernandez, de directrice, had het hele personeel opgeroepen voor dat de storm begon en die waren aardig voorbereid de strijd ingegaan. Maar niemand had verwacht dat het zo uit de hand zou lopen. Toen in het begin van de storm de bovenverdieping zwaar beschadigd raakte is er met man en macht gewerkt om alle patiënten van één hoog naar beneden te krijgen inclusief de bedden.(geen lift aanwezig, wel een betonnen 'glijbaan' buitenom). Na de storm heeft het vijf dagen geduurd voor dat er hulp van buiten kwam in de vorm van artsen en verplegend personeel.

Iedereen was versleten en bij velen waren de huizen ook (geheel of gedeeltelijk) dakloos.

Het ziekenhuis heeft toen hulp van een medische ploeg uit Zuid Afrika gehad.

Afgesproken is dat we na twee dagen terug zou komen.

Op de terugweg zijn we in Villaba in het hospitaal geweest en daar was het even droevig gesteld. Een gedeelte van een zijmuur was er uitgeblazen en dat had tot gevolg dat regen en wind dwars door het gebouw gingen en de operatiekamer onbruikbaar was geworden. Deuren ramen en uiteraard het dak was één al puin.

Geen elektriciteit maar dat was nergens, alleen in Palompon hospitaal maar dat had problemen met het museumstuk wat generator genoemd werd. Als laatste zijn we, al waren we al afgeserveerd, toch ook maar even naar de middelbare school en de technische school in wording gaan kijken.

Toen we daar kwamen konden we geen woord uitbrengen. Het hele terrein en gebouwen zagen er uit alsof er een bombardement was geweest. Daken weg, muren omver en een heel gebouw gewoon helemaal plat. Toen maar het hotel gegaan een koude douche genomen en in een restaurantje een hapje gegeten wat niet smaakte. Dat lag niet aan het eten maar aan ons. Hierna een moeilijke nacht gehad en de volgende morgen zijn we weer met June naar Sambulawan gegaan. Een berekening gemaakt voor de meest noodzakelijke reparatie, zodat de jeugd weer naar school kan. Aan het eind van de rit zaten we op een kostenplaatje van ongeveer 3000 euro. Wat wij dan voor onze rekening nemen en de rest van het benodigde geld voor herinrichting en herstel, dat een veelvoud hiervan is mag de overheid doen, maar als we dit zo doen kunnen de kinderen in januari weer naar school, zij het nog wel met enige aanpassingen van het lesrooster.

De afspraak met Tessie is nogmaals bevestigd. Het plantprogramma van de kokospalmen doorgepraat en over de nieuwe mahonie plantjes (spruiten) die spontaan om de mahonie bomen waren gegroeid. Terug naar Ormoc waar de situatie ook niet rooskleurig is, zeker niet gezien de huidige voedselbevoorrading. De daarop volgende dagen zijn we druk bezig geweest met maken van plannen voor de directe toekomst; hoe en wat er eerst gerepareerd moet worden. Met een aannemer de zaak van de school bekeken en een materiaal lijst opgesteld. De moeilijkheid van arbeidsloon berekenen kwam daar ook weer bij maar met elkaar, school, barangay captain en wij hebben we de afspraak gemaakt om, zodra het geld er is, direct te beginnen met het repareren van vijf losse schoollokalen. Als alles meezit, kunnen de kinderen dan in januari weer naar school. Kosten voor ons 3000 euro. Opruimingswerkzaamheden voor rekening van de Barangay captain.

Afgesproken is om de heuvel beplanten met 100 nieuwe kokospalmen en nu komt er ook nog een positief iets naar voren dat de moeite waard is om verteld te worden. June die ging kijken hoe en of er palmen te krijgen waren kwam een dag daarna met een grote truck en een brede lach aan in Sambulawan met 100 nieuwe palmpjes (zaailingen) die hij geritseld had in BayBay, een plaatsje in Zuid Leyte. Alleen de vrachtkosten moesten betaald worden.

Ook de spontane jonge mahoniestekken die altijd rond de mahoniebomen staan worden uitgezet.

En de groentetuin wordt weer in orde gemaakt.

Dan voor ons de taak om in Nederland zo vlug mogelijk voor de ziekenhuizen materiaal te zorgen ter

Vervanging van vernielde O.K.'s in drie ziekenhuizen. We zeggen drie want aan het eind van ons verblijf zijn we ook in het grotendeels vernielde Ormoc district hospitaal geweest waar aan ene kant een chaos zichtbaar was maar anderzijds de hulp uit het buitenland gigantisch was. Een Canadees, een Noors en een Maleis team van artsen en verpleegkundigen waren met complete veldhospitelen incl. generatoren ingevlogen en operationeel. We hebben gesprekken gevoerd met veel buitenlandse artsen en deze vertelden ons dat de hulp maar voor 90 dagen was en dat ze niet wisten hoe het dan verder ging maar dat de overheid de ziekenhuizen in 90 dagen weer volledig operationeel kregen want zij moesten alles weer mee terug nemen. Vooral de vernietigde O.K. in Ormoc en gedeeltelijk vernielde O.K. in Villaba en Palompon baarde iedereen zorgen. Er werd ook van alle kanten aan ons nadrukkelijk gevraagd of wij hierbij konden helpen. We hebben beloofd dat we ons best zullen doen maar dat ze van ons geen wonderen moeten verwachten. Maar na wat we ter plaatse gezien en gehoord hebben zullen we ons hiervoor tot het uiterste moeten inspannen om toch iets voor elkaar te krijgen. En nu maar hopen dat we dit via internet weg krijgen om zo snel mogelijk iedereen geïnformeerd te krijgen.